

Бельмега Анастасія Андріївна

здобувач ступеня вищої освіти бакалавр 201 н.г. «Право» ННПП НАВС

Науковий керівник:

Бухтіярова Ірина Геннадіївна,

доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін ННПП, кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ЛІЦЕНЗІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Запровадження дії правового режиму воєнного стану в Україні з лютого 2022 року спричинило нові виклики для функціонування адміністративних процедур, зокрема для здійснення ліцензійної діяльності. Ліцензійне провадження, що в мирний час базується на чітко врегульованих процедурах, зазнало певної трансформації задля забезпечення стабільності економіки, безпеки громадян та задоволення потреб оборони держави.

Однією з ключових особливостей періоду воєнного стану стало те, що держава мусила забезпечити баланс між необхідністю швидкого прийняття рішень і дотриманням основних вимог законності та справедливості. Саме тому виникла потреба внесення змін до законодавства, яким врегульовано процедуру отримання ліцензій. Так, було запроваджено спрощення процедур ліцензування, що передбачало скорочення строків надання адміністративних послуг; запровадження подання заяв та документів в електронній формі; та можливість розгляду документів за спрощеним порядком без проведення конкурсів чи відкритих слухань у визначених випадках [1; 6]. Таке спрощення спрямоване на підтримку критично важливих галузей економіки, швидку адаптацію до викликів війни та оперативне реагування на потреби оборонної промисловості.

Варто зазначити, що пріоритет отримали суб'єкти господарювання, діяльність яких спрямована на забезпечення обороноздатності держави, енергетичної безпеки та життєдіяльності населення. Видача ліцензій у таких сферах проводилась першочергово [1].

19 березня 2022 року набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 18 березня 2022 № 314 «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану», яка передбачає спрощену процедуру ведення такої господарської діяльності без отримання відповідних ліцензій/дозволів, шляхом подання декларації до Міністерства економіки України [2]. Відповідно до зазначеної Постанови передбачено автоматично продовження строків дії діючих строкових ліцензій та документів дозвільного характеру та введено спеціальні механізми тимчасового ліцензування. Вони дозволяли суб'єктам господарювання набути право здійснювати ліцензійну діяльність на підставі спрощених дозволів або повідомлень, з подальшим оформленням повноцінної ліцензії після завершення воєнного стану [2].

Не залишено поза увагою законодавця і зміни у ліцензуванні господарської діяльності суб'єктів, які знаходяться у районах активних бойових дій або на

тимчасово окупованих територіях. Так держава обмежила видачу ліцензій там, де існувала реальна загроза безпеці суб'єктів господарювання або де неможливо було забезпечити належний контроль за дотриманням ліцензійних умов [2].

Для захисту прав суб'єктів господарювання було запроваджено механізми захисту суб'єктів, які не можуть виконувати ліцензійні умови через об'єктивні обставини воєнного стану (наприклад, пошкодження об'єктів інфраструктури). Таким суб'єктам дозволяється відтермінування обов'язків або тимчасове призупинення дії ліцензій [5].

Разом з тим було введено особливі правові режими щодо отримання ліцензій у стратегічних галузях – можливість надання права діяльності за спрощеною процедурою без аукціонів, конкурсів чи тривалих перевірок.

Варто зауважити, що із запровадженням спрощеної процедури отримання ліцензій на господарську діяльність було посилено контроль та відповідальність за порушення ліцензійного законодавства, а саме: органи державного нагляду отримали право оперативно перевіряти ліцензіатів, а в разі виявлення порушень – швидко призупиняти або анулювати ліцензію без тривалих судових процедур [7].

Аналіз особливостей ліцензійного провадження в умовах дії правового режиму воєнного стану дозволяє зробити висновок, що державні та законодавчі органи оперативно адаптували нормативно-правову базу до надзвичайних умов; забезпечили впровадження механізмів підтримки критично важливих галузей економіки; забезпечили баланс між дотриманням законності та необхідністю швидкого прийняття рішень.

Таким чином, ліцензійне провадження в умовах дії правового режиму воєнного стану стало важливим інструментом збереження державного суверенітету, економічної стабільності та забезпечення життєдіяльності країни у надзвичайних обставинах.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення умов провадження господарської діяльності в період дії воєнного стану в Україні: Закон України від 17.07 2024 року. *Голос України*. 01.09.2024. № 115.

2. Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.03.2022 № 314. Офіційний вісник України від 05.04.2022 року, №26, стор. 24, стаття 1399, код акта 110613/2022

3. Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни: Закон України від 03.03.2022 № 2115-ІХ. *Голос України* від 07.03.2024. № 48.

4. Строки дії діючих строкових ліцензій та документів дозвільного характеру автоматично продовжуються на період воєнного стану та три місяці з дня його припинення чи скасування: Інформаційний лист Державної служби від 15.02.2023 №76-01.1/02/05.17-23. URL: <https://www.dls.gov.ua>

5. Державна регуляторна служба України: Особливості ліцензування та дозвільної системи в умовах воєнного стану. URL: <https://www.drs.gov.ua>

6. Стрельченко О. Г., Бухтіярова І. Г., Скорик В. О. Адміністративні процедури: поняття, особливості та зміст. *Trends in science and practice of today: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф.. 19-22 жовтня 2021р., Анкара, Туреччина* С. 107-113.

7. Дозволи, ліцензії, перевірки в воєнний стан. URL: <https://product.ligazakon.ua/deregulyaciya-biznesu/>

Богдан Ігор Васильович

аспірант кафедри теорії, історії та філософії права НАВС

Науковий керівник:

Тихомиров Денис Олександрович,
професор кафедри теорії, історії та філософії права НАВС, доктор юридичних наук, доцент

СИНЕРГІЯ ПРАВА ТА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ

Повномасштабне вторгнення росії в Україну 24 лютого 2022 року кардинально змінило безпековий ландшафт нашої держави та зумовило необхідність переосмислення ролі та функцій усіх складових сектору безпеки і оборони. Національна поліція України (НПУ), яка традиційно відповідальна за підтримання публічної безпеки та порядку, протидію злочинності та надання поліцейських послуг, опинилася перед безпрецедентними викликами, що вимагали її активного залучення до виконання завдань оборони держави. Ця трансформація, що відбувається в умовах екстремального навантаження та постійної загрози, підкреслила критичну важливість взаємозв'язку між чітким правовим регулюванням та ефективною правоохоронною практикою для забезпечення національної безпеки й обороноздатності.

Ефективна оборона держави ґрунтується не лише на військовій потужності, але й на стійкості державних інститутів, злагодженій взаємодії всіх силових структур та чіткому правовому механізмові, що регламентує їхню діяльність. Участь Національної поліції у відсічі збройної агресії, виконанні завдань територіальної оборони, стабілізаційних заходах на деокупованих територіях та інших оборонних функціях вимагає не тільки високого професіоналізму та самовідданості особового складу, але й міцного правового фундаменту. Цей фундамент має забезпечувати легітимність дій поліцейських, визначати межі їхніх повноважень, гарантувати дотримання прав людини навіть в умовах воєнного стану та сприяти ефективній координації з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони.

Центральним аргументом є твердження про те, що обороноздатність України суттєво посилюється завдяки синергії між досконалим правовим регулюванням та скоординованою практичною діяльністю Національної поліції.